

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w ŁODZI

SO-II.431.17.2022

Łódź, dnia 28 kwietnia 2023 r.

**Pani
Dorota Kubiak
Wójt Gminy Brzeźnio**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 224 ze zm.) oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1988 ze zm.) zespół kontrolerów w składzie: Monika Pieklarz-Wilkowska – inspektor wojewódzki w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów i Magdalena Roczek-Cieślakowska – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kontrolera, przeprowadził kontrolę zdalną dotyczącą prawidłowości realizacji zadań z zakresu zmiany imienia i nazwiska w Urzędzie Stanu Cywilnego w Brzeźniu, ul. Wspólna 44, 98-275 Brzeźnio.

Czynności kontrolne zostały rozpoczęte w dniu 22 grudnia 2022 r. i zakończone w dniu 23 stycznia 2023 r. i przeprowadzane były w formie zdalnej.

Kontrola objęła swym zakresem wykonywanie zadań z zakresu zmiany imienia i nazwiska w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Wójt Gminy Brzeźnio – Pani Dorota Kubiak.

Kontroli zostały poddane następujące zagadnienia: sposób prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach o zmianę imienia i nazwiska oraz rejestrowanie zmiany imienia lub nazwiska w Systemie Rejestrów Państwowych.

Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi – Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców
90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel. (+48) 42 664 17 68
Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/skrytka, so@lodz.uw.gov.pl, www.gov.pl/web/uw-lodzki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce Ochrona danych osobowych w Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim.

W kontrolowanym okresie wydano 5 decyzji administracyjnych. Kontroli poddano wszystkie sprawy.

Ocena merytorycznych przesłanek rozstrzygnięć nie wchodziła w zakres kontrolowanych zagadnień, a jedynie ocena spełnienia wymogów proceduralnych, wynikających zarówno z ustawy o zmianie imienia i nazwiska, jak i ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.).

We wszystkich skontrolowanych sprawach wnioski o zmianę imienia lub nazwiska dotyczyły osób posiadających obywatelstwo polskie (art. 2 pkt 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska).

Ocenie kontrolerów podlegało przestrzeganie art. 11 ust. 3 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Zgodnie z tym przepisem w przypadku gdy wniosek o zmianę imienia lub nazwiska jest składany osobiście, wnioskodawca przedstawia do wglądu dokument stwierdzający tożsamość. W sprawie oznaczonej nr USC.5355.1.2020 na wniosku znajdowała się jedynie pieczętka nagłówkowa „Urząd Stanu Cywilnego w Brzeźniu” z wpisaną odręcznie datą i podpisem (parafą), bez pieczętki służbowej osoby przyjmującej wniosek, natomiast w sprawie nr USC.5355.2.2021 – prezentata Urzędu Gminy w Brzeźniu z datą wpływu i podpisem (parafą), bez pieczętki służbowej osoby przyjmującej wniosek. W konsekwencji takiego działania nie było możliwe określenie, czy, a jeżeli tak to które wnioski zostały złożone osobiście w USC w Brzeźniu, a co za tym idzie sprawdzenie, czy Kierownik USC w Brzeźniu w przypadku złożenia wniosku osobiście odnotowywał fakt przedstawienia do wglądu dokumentu tożsamości wnioskodawcy, zgodnie z wymogiem cytowanego przepisu. Z kolei wnioski w sprawach nr USC.5355.2.2020, nr USC.5355.1.2021 i nr USC.5355.3.2021 zostały złożone na gotowych wzorach przygotowanych przez Urząd Stanu Cywilnego w Brzeźniu. Formularze te na odwrocie zawierały rubrykę do uzupełnienia przez urzędnika: „*okazano dowód osobisty (paszport) (...) wydany przez (...)*”. Wnioski złożone w ww. sprawach zawierały wypełnioną rubrykę o okazaniu dowodu, jednak sporządzone adnotacje nie zawierały ani daty sporządzenia ani podpisu pracownika, który dokonał tych czynności. Mając na względzie przepis art. 11 ust 3 ustawy o zmianie imienia i nazwiska i przepis art. 72 § 1 Kpa, który stanowi, że czynności organu administracji publicznej, z których nie sporządza się protokołu, a które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, utrwała się w aktach w formie adnotacji podpisanej przez

pracownika, który dokonał tych czynności, powyższe stanowi naruszenie wskazanych przepisów. Przyczyną powstałej nieprawidłowości było niewłaściwe stosowanie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i przepisu ustawy o zmianie imienia i nazwiska, a osobą odpowiedzialną za jej powstanie Zastępca Kierownika USC w Brzeźniu.

W większości przypadków wnioski zawierały elementy wymienione w art. 11 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska: dane osoby, której zmiana dotyczy (imię lub imiona, nazwisko i nazwisko rodowe, wskazanie kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa, jeżeli zmiana imienia lub nazwiska będzie dotyczyła tego aktu, numer PESEL), imię lub nazwisko, na które miała nastąpić zmiana, wskazanie miejsca sporządzenia aktu urodzenia małoletnich dzieci, jeżeli zmiana imienia lub nazwiska będzie dotyczyła tych aktów, adres do korespondencji oraz uzasadnienie. Wnioski oznaczone nr USC.5355.1.2020, nr USC.5355.2.2021 nie zawierały wskazania kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa, jeżeli zmiana imienia lub nazwiska dotyczyła tego aktu oraz numeru PESEL osoby, której zmiana dotyczy. Wskazać należy, że w przypadku stwierdzenia braku któregokolwiek z elementów wymienionych w art. 11 ust. 1 ustawy kierownik urzędu stanu cywilnego dokonując weryfikacji poprawności formalnej wniosku powinien, na podstawie art. 64 § 2 Kpa, wezwać wnioskodawców do uzupełnienia wniosku, jednocześnie pouczając, że nieuzupełnienie wniosku w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 7 dni, skutkować będzie pozostawieniem sprawy bez rozpoznania. W wymienionych wyżej sprawach organ prowadził postępowania administracyjne, przez co dopuścił się naruszenia przepisów art. 11 ust. 1 pkt 1 b) i c) ustawy o zmianie imienia i nazwiska oraz art. 64 § 2 Kpa. Przyczyną powstałej nieprawidłowości było niewłaściwe stosowanie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i przepisu ustawy o zmianie imienia i nazwiska, a osobą odpowiedzialną za jej powstanie Zastępca Kierownika USC w Brzeźniu.

Większość skontrolowanych wniosków zawierała oświadczenie wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika urzędu stanu cywilnego lub nie została już wydana decyzja odmowna (art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o zmianie imienia i nazwiska). Wnioski złożone w sprawach nr USC.5355.1.2020 i nr USC.5355.2.2021 nie zawierały wymaganego oświadczenia, wobec czego były obarczone brakiem formalnym, do uzupełnienia którego wnioskodawcy winni być wezwani w trybie art. 64 § 2 Kpa, pod rygorem

pozostawienia wniosku bez rozpoznania. Pomimo braku wymaganego w ustawie oświadczenia, organ prowadził w ww. sprawach postępowania administracyjne, co stanowiło naruszenie przepisu art. 64 § 2 Kpa i art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Przyczyną powstałej nieprawidłowości było niewłaściwe stosowanie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i przepisów ustawy o zmianie imienia i nazwiska, a osobą odpowiedzialną za jej powstanie jest Zastępca Kierownika USC w Brzeźniu.

We wszystkich skontrolowanych sprawach organ zawiadamiał wszystkie strony o wszczęciu postępowania administracyjnego (art. 61 § 4 Kpa).

Ocenie kontrolerów podlegało również wykonanie obowiązku wynikającego z art. 10 Kpa. W sprawach oznaczonych nr USC.5355.2.2020, nr USC.5355.1.2021 i nr USC.5355.3.2021 strony postępowania zostały co prawda zawiadomione o zakończeniu postępowania, jednak decyzje wydane Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Brzeźniu zostały wydane przedwcześnie, tj. przed upływem terminu wyznaczonego stronom na zapoznanie ze zgromadzonym materiałem w zawiadomieniu o zakończeniu postępowania. Powyższe spowodowało naruszenie przepisu art. 10 § 1 Kpa. Przyczyną powstałych nieprawidłowości było niewłaściwe stosowanie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, a osobą odpowiedzialną za jej powstanie jest Zastępca Kierownika USC w Brzeźniu.

W toku kontroli ustalono, że wszystkie decyzje wydane przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Brzeźniu zawierały elementy wymagane przepisem art. 107 Kpa.

Większość decyzji administracyjnych wydanych w kontrolowanych sprawach doręczono w sposób zgodny z przepisami art. 39 – 49 Kpa. Jedynie w sprawie oznaczonej nr USC.5355.1.2020, jak wynika ze znajdującego się w aktach sprawy zwrotnego potwierdzenia odbioru, jako adresata decyzji o zmianie nazwiska wskazano osobę już po zmianie nazwiska. Tymczasem jak wskazuje art. 110 Kpa organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany dopiero od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia. Tym samym organ w wymienionej sprawie wysyłając korespondencję powinien skierować decyzję do wnioskodawczyni oznaczonej jako osoba jeszcze przed zmianą danych. Strona, której dotyczy decyzja, dopiero z chwilą doręczenia rozstrzygnięcia jest uprawniona, a zarazem zobowiązana postąpić się nowym nazwiskiem. Wskazać jednak należy, że z uwagi na charakter uchybienia pozostającego

bez wpływu na rozstrzygnięcie wydane przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Brzeźniu, uchynienie to nie miało wpływu na ocenę działalności Kierownika USC w tym zakresie.

Wszystkie zbadane decyzje wydano w przewidzianym w Kodeksie postępowania administracyjnego terminie, uwzględniając zasadę szybkości postępowania, wynikającą z art. 12 § 1 Kpa.

Jedna z kontrolowanych spraw (nr USC.5355.2.2020) dotyczyła zmiany imienia lub nazwiska małoletniego poniżej 13 roku życia. Jak stanowi art. 8 ust. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska zmiana nazwiska lub nazwiska rodzowego jednego z rodziców rozciąga się na małoletnie dzieci i na dzieci, które pochodzą od tych samych rodziców, pod warunkiem że drugi z rodziców wyraził na to zgodę, chyba że nie ma on pełnej zdolności do czynności prawnych lub jest pozbawiony władzy rodzicielskiej albo nie żyje. W ww. sprawie do złożonego wniosku załączono kserokopię wyroku sądowego o ustalenie ojcostwa, z którego wynika, że ojciec małoletniego nie żyje. Wskazać należy, że załączona kserokopia nie była potwierdzona za zgodność z oryginałem. W myśl art. 76a § 2b Kpa, upoważniony pracownik organu prowadzącego postępowanie, któremu został okazany oryginał dokumentu wraz z odpisem, na żądanie strony, poświadcza zgodność odpisu dokumentu z oryginałem. Poświadczenie obejmuje podpis pracownika, datę i oznaczenie miejsca sporządzenia poświadczenia, a na żądanie strony, również godzinę sporządzenia poświadczenia. Jeżeli dokument zawiera cechy szczególne (dopiski, poprawki lub uszkodzenia), należy stwierdzić to w poświadczeniu. Nawet gdyby jednak przyjąć, że załączony do wniosku odpis posiada moc dowodową, byłby to jedynie dokument pośredni wskazujący, że w przedmiotowej sprawie nie jest wymagana zgoda drugiego rodzica na zmianę nazwiska małoletniego z uwagi na wystąpienie jednej z okoliczności wymienionych w art. 8 ust. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Kierownik USC powinien w takiej sytuacji uzupełnić akta sprawy o dokument, chociażby wydruk z rejestru PESEL, z którego jednoznacznie wynikałoby, że drugi rodzic małoletniego nie żyje. Powyższe zaniechanie spowodowało naruszenie przepisu art. 8 ust. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska oraz art. 76a § 2b Kpa. Przyczyną powstałych nieprawidłowości było niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o zmianie imienia i nazwiska oraz Kodeksu postępowania administracyjnego, a osobą odpowiedzialną za jej powstanie jest Zastępca Kierownika USC w Brzeźniu.

Ocenie kontrolujących podlegało rejestrowanie zmian imienia lub nazwiska w Systemie

Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi – Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców
90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel. (+48) 42 664 17 68
Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/skrytka, so@lodz.uw.gov.pl, www.gov.pl/web/uw-lodzki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce Ochrona danych osobowych w Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim.

Rejestrów Państwowych. Wskazać należy, że wykonanie decyzji o zmianie imienia lub nazwiska, polegające na dołączeniu wzmianki dodatkowej do aktu (aktów) stanu cywilnego wnioskodawcy, ewentualnie aktów urodzenia jego małoletnich dzieci (art. 24 ust 2 pkt. 2) ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1681 ze zm.) i aktualizacja rejestrów państwowych winna nastąpić po jej doręczeniu, niezależnie od tego, iż jest ona nieostateczna (rygor natychmiastowej wykonalności wynika wprost z przepisu art. 12 ust. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska). Powyższe nie oznacza jednak, iż decyzja podlega wykonaniu już z chwilą jej wydania, a więc jeszcze przed wprowadzeniem decyzji do obrotu prawnego.

We wszystkich skontrolowanych sprawach informacje o zmianie imienia lub nazwiska, wymagane przepisem art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1191 ze zm.), zostały zarejestrowane w Systemie Rejestrów Państwowych, co zostało sprawdzone przez kontrolujących poprzez podgląd w rejestrze PESEL danych osoby, której dotyczyła zmiana. Jednakże w sprawach oznaczonych nr USC.5355.1.2020, nr USC.5355.1.2021, nr USC.5355.2.2021 i nr USC.5355.3.2021 zmiana była naniesiona z datą wydania decyzji, a nie z datą doręczenia rozstrzygnięcia, gdy przedmiotowa decyzja stała się wykonalna. Przyczyną opisanej nieprawidłowości jest nieznanostwo przepisów dotyczących wykonywania decyzji administracyjnych, a skutkiem – naruszenie przepisu art. 110 Kpa, który stanowi, iż organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. Osobą odpowiedzialną za powstanie opisanej nieprawidłowości jest Zastępca Kierownika USC we Brzeźniu.

W toku kontroli ustalono, że w sprawie oznaczonej nr USC.5355.1.2020 zmiana nazwiska noszonego wnioskodawczyni nie została odnotowana w akcie jej małżeństwa. Przyczyną opisanej nieprawidłowości jest nieznanostwo przepisów dotyczących dołączania wzmianek dodatkowych do aktów stanu cywilnego, a skutkiem – naruszenie przepisu art. 24 ust 2 pkt. 2 Prawa o aktach stanu cywilnego. Osobą odpowiedzialną za powstanie opisanej nieprawidłowości jest Zastępca Kierownika USC w Brzeźniu.

Wobec powyższych ustaleń działalność Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Brzeźniu w kontrolowanym okresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W związku z dokonanymi ustaleniami zobowiązuje Panią Wójt do zobligowania

Lódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi – Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców
90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel. (+48) 42 664 17 68
Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/skrzytka, so@lodz.uw.gov.pl, www.gov.pl/web/uw-lodzki

Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Brzeźniu do przestrzegania ww. przepisów ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, ustawy o zmianie imienia i nazwiska oraz ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Jednocześnie proszę o poinformowanie o sposobie wdrożenia wskazanych wyżej zaleceń w ciągu trzydziestu dni od otrzymania niniejszego pisma.

Z up. Wojewody łódzkiego
Małgorzata Kazimierska
Dyrektor Wydziału
Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców
/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/